

Referat

Møde:

Dato og tidspunkt: 3-5-2018

Sted:

Deltagere fra SA: AHE, OMMA, KVK, JHB

Eksterne deltagere: Ulrich Flaskager, Hans Henrik Landert, Jesper Thomassen, Jørgen Thomsen, Pernille Drost Ulla Kjær, Birgitte Herreborg Thomsen,

Fraværende: Søren Bitsch Christensen

Dato: 25. maj 2018

Journalnr.: 16/01755

Referent: JHB

Referat af møde i privatarkivudvalget den 3. maj 2018

1. Velkomst til nye medlemmer og præsentation

Rigsarkivaren bød velkommen og derefter fulgte en kort præsentationsrunde fra alle udvalgets medlemmer.

2. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

3. Koordinering og national strategi for indsamling af privatarkiver

KVK orienterede om, at der nu er nedsat en arbejdsgruppe, som har til formål at udarbejde en national strategi for indsamling af private arkivalier. Efterfølgende meddelte Jesper Thomassen, at han ønsker at indtræde i arbejdsgruppen. Det Kongelige Bibliotek inviteredes til også at deltage, og Pernille Drost vil give besked herom snarest muligt.

Arbejdsgruppen består p.t. af: Jørgen Thomsen, Ulrich Flaskager Hansen, Søren Bitsch Christensen, Jesper Thomassen, KVK, Mette Hall-Andersen (RA), og JHB.

AHE fremførte, at den overordnede udfordring er indsamlingen af det digitale materiale, som skal indsamles, mens det stadig anvendes. Der består bl.a. den naturlige udfordring i at overbevise de afleverende organisationer og personer om, at deres materiale vil blive behandlet fortroligt, samt at de skal bidrage markant til dækning af omkostningerne i forbindelse med produktionen af arkiveringsversioner.

Der var bred enighed om dette, og det er et ønske, at den kommende nationale strategi for indsamling af privatarkiver omhandlede både fysisk og digital indsamling.

Arbejdsgruppen skal også diskutere, hvad der skal indsamles, og hvordan det skal indsamles. Et vigtigt tema bliver også, hvordan fælles indsamlingsinitiativer bedst kan koordineres.

Jørgen Thomsen mente, at Rigsarkivets indsamlingsstrategi, den kommende strategi for indsamling af privatarkiver, samt arkivloven danner rammerne for lokalarkivernes indsamling, hvorfor de kommende strategier er vigtige.

Der var en diskussion vedrørende finansiering af indsamling af private arkivalier, herunder digitale arkivalier. Ulrich Flaskager Hansen nævnte, at ABA overvejer i højere grad end tidligere at kræve betaling for afleveringer, særligt ved kommende modtagelse af digitale arkivalier. Ulrich Flaskager Hansen understregede, at det er vigtigt, at Rigsarkivet og ABA i videste mulig omfang har en fælles forståelse af, hvornår og hvor meget der kræves i betaling af især personarkiver. ABA arbejder desuden med at få den afleverende person eller organisation til at udføre en del af registrerings- og pakningsarbejdet.

Jesper Thomassen anså det for en handel, hvor arkiverne kan tilbyde ”en plads i historien” evt. i forbindelse med et forskningsprojekt.

Ulla Kjær mente, at visse arkivalier kunne sammenlignes med Danefæ, hvilket åbnede muligheden for at fonde vil finansiere afleveringer.

Jørgen Thomsen mente, at arkiverne må blive langt skarpere til at skabe finansiering gennem det offentlige, virksomheder og fonde evt. gennem pilotprojekter. Man kunne overveje at tilbyde virksomhederne flere produkter som fx Sveriges center for næringsliv, der tilbyder modtagelse af arkivalier, genstande og udarbejdelse af bøger mv.

4. Tilgængeliggørelse og formidling af privatarkiver

Der var enighed i udvalget om, at opgaven med tilgængeliggørelse og formidling af private arkivalier gennem fælles portaler ikke længere hørte til i privatarkivudvalgets regi pga. af den teknologiske udvikling, herunder stærkt forbedrede søgemuligheder. I stedet måtte det i et bredere forum diskuteres, hvordan brugeren får præsenteret relevant arkivmateriale uanset dettes fysiske placering eller institutionelle tilhørsforhold.

Pernille Drost tilkendegav, at dette allerede er sket på bibliotekernes område via bibliotek.dk, men at der måtte være et fælles redskab for digitalt materiale.

AHE ønskede en fremsøgningsmulighed, der gik på tværs af museer, biblioteker og arkiver. OMMA understregede, at fokus bør ligge på open-data platforme, så individuelle databaser kunne tilkobles hinanden ved hjælp af API'er.

5. Gensidig orientering

Ulrich Flaskager orienterede om at ABA pt. er ved at udarbejde en digitaliseringsstrategi.

Hans Henrik Landert rejste problematikken om, at der er en række statsanerkendte museer, der indsamler arkivalier. Organisationsmæssigt er der ofte tilknyttet enten lokale arkiver eller stadsarkiver til statsanerkendte museer. Hans Henrik Landert fortalte, at der i nogle tilfælde er både et adresse- og et medarbejdermæssigt sammenfald mellem lokalarkivet og stadsarkivet og museet, hvorfor der ikke er en formel adskillelse mellem de to arkivtyper.

AHE orienterede om, at arkivloven er ganske tydelig vedr. aflevering af offentlige arkivalier, som kun må afleveres og behandles af et offentligt arkiv, men at der naturligvis kan være forskel på formalia og praksis. AHE gjorde opmærksom på, at Rigsarkivet og Slots- og Kulturstyrelsen har orienteret museerne om de lovgivningsmæssige forhold.

KVK tilbød at bidrage til en vejledning, som Slots- og Kulturstyrelsen kan anvende og videreformidle ved deres tilsynsbesøg, hvis de støder på forhold som de ovennævnte.

Hans Henrik Landert orienterede om udviklingen af IT-systemet SARA (Samlingsregistrering og administration), som er i den afsluttende testfase.

Jørgen Thomsen berettede om, at arkiv.dk videreudvikles med en kildeviser, som skal præsenteres i slutningen af 2018 sammen med afslutningen af ca. 11 gennemførte projekter. Der skal uddeles ca. 1,4 millioner kroner fra Veluxfonden til lokale arkiver, og i uddelingen prioriteres, at arkivalierne kan publiceres på arkiv.dk.

Pernille Drost orienterede om flere emner. Det Kongelige Bibliotek er ved at udvikle en accessionspolitik, som udvalgets medlemmer meget gerne vil modtage en kopi af, når den foreligger. En digitaliseringsstrategi er også under udvikling, men kort fortalt ville man kun modtage det, der var

midler til. Formidlingen er en del af digitaliseringsstrategien, som går ud på at tilbyde datasæt til fx forskere.

Det er blevet et problem, at nogle personer forventer at få penge for at aflevere deres arkivalier, hvilket AHE kunne genkende. Det affødte en kort diskussion om, at det var væsentligt, at der ikke skabtes et marked for arkivalier. Det blev i udvalget overvejet, om der skulle udvikles et *early warning* system mellem institutionerne, således alle var opmærksomme på en evt. afvisning af et arkiv mod betaling.

Den kommende persondataforordning udgjorde en potentiel risiko for indsamlingen på det Kongelige Bibliotek, men det forventedes at en bekendtgørelse ville sikre, at indsamlingen kunne fortsætte.

Det Kongelige Bibliotek meddelte, at de ikke længere vil være en del af EUROPEANA grundet de tunge dataformater og arbejdsbyrden i forbindelse med oprettelse af poster.

AHE orienterede om arbejdet i arkivlovsudvalget, som primært var nedsat for at skabe overensstemmelse med den kommende persondataforordning samt tilpasse loven til de udfordringer, som skabtes pga. den øgede mængde af digitale skabte arkivalier. En væsentlig ramme for udvalget havde været, at en revision af loven ikke måtte medføre ekstra omkostninger for stat, regioner, kommuner eller private virksomheder. Loven vil med stor sandsynlighed ikke indeholde nye regler for private arkivalier. Det forventes, at loven behandles i Folketingssalen i efteråret 2018.

OMMA og Jørgen Thomsen fortalte at successen danske arkivdage, som afholdtes første gang i 2017, gentages i 2019, formentlig med privatarkiver som tema. Charlotte Voss, Jørgen Thomsen og OMMA udgør styregruppen. Der skal efter sommerferien nedsættes et programudvalg, hvor repræsentanter fra VIDA er tiltænkt en rolle.

KVK foreslog en undertitel, hvori arkiv ikke indgår, mens Ulla Kjær mente, at personer fra museerne burde overvejes som oplægsholdere.

KVK orienterede om Rigsarkivets digitaliseringsstrategi 2025, som vil danne grundlag for Rigsarkivets kommende rammeaftale. Digitaliseringsstrategien er endnu ikke godkendt af Kulturministeriet, men vil blive offentliggjort på hjemmesiden, når det er muligt. De store linjer i strategien er, at Rigsarkivet anser sig som en del af et øko-system, hvori der er flere datamæssige forbindelser samt muligheder for samarbejde på flere forskellige felter. Strategien omhandler desuden målsætninger om, hvorledes arkivalierne bliver anvendt af flere og nye brugergrupper. Derudover er der en ambition om, at Rigsarkivets arbejdsgange også gøres digitale.

Rigsarkivets indsamlingsstrategi er tæt på at kunne offentliggøres, og KVK meddelte, at strategien har helhedsorienteret samfundsdocumentation som sit omdrejningspunkt. Rammerne er faste for det offentlige område, og strategien opridsede nogle principper for, hvad der bør bevares på det privat arkivalske område. Herunder at der er fokus på private aktører af national betydning, som både skal forstås som virksomheder og græsrodsorganisationer. I tillæg hertil er der et fokus på at få dokumenteret minoritetssamfund.

6. Eventuelt

GDPRs betydning for privat arkiver blev rejst af Ulrich Flaskager Hansen, som udtrykte ønske om et samarbejde med Rigsarkivet. AHE var af den mening, at nogen ville aflevere til Rigsarkivet, andre ville samarbejde, mens andre igen ville stoppe med at modtage digitale arkivalier.

Ulla Kjær spurgte til Københavns Stadsarkivs kassation af bygningstegninger, og AHE meddelte, at der er udarbejdet en mere detaljeret vejledning til, hvilke kriterier der kan anvendes ved digitaliseringsprojekter, der tillader kassation af originaler, men den overordnede beslutning om kassation bliver truffet lokalt.

7. Næste møde

Der vil blive indkaldt til et møde i efteråret 2018.